

IJODIY USLUBNI O'RGANISH: XARAKTERISTIKALAR, BAHOLASH VA TA'SIRLAR

Aziza Musurmonova Abdurahmonovna

Universitet nomi): Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat Pedagogika universiteti

Adabiyotshunoslik nazariyasi

906680013

O'qituvchi: Firuza Burxonova

Annotatsiya:

Ushbu ilmiy maqola ijodiy uslub tushunchasini o'rganadi, uning xususiyatlarini, baholash usullarini va turli sohalardagi oqibatlarini o'rganadi. Ijodiy uslub deganda shaxsning ijodiy fikrlash, muammoni hal etish va ifodalashga o'ziga xos yondashuvi tushuniladi. Maqolada ijodiy uslubning ko'p o'lchovli tabiati o'rganilib, uning kognitiv, ta'sirchan va xulq-atvor komponentlari ta'kidlangan. Shuningdek, u ijodiy uslubni o'lchash uchun turli baholash yondashuvlarini muhokama qiladi va ta'lim, tashkiliy va badiiy kontekstlarda ijodiy uslubni tushunish va rivojlantirishning oqibatlarini o'rganadi. Maqolada innovatsiyalar va ijodiy mukammallikni rag'batlantirish uchun turli ijodiy uslublarni tan olish va tarbiyalash muhimligi ta'kidlangan.

Kirish:

Ijodiy uslub tushunchasi turli sohalarda, jumladan, psixologiya, ta'lim va san'atda katta e'tibor qozondi. Ushbu maqola kontseptsiya va uning ijodkorlik va innovatsiyalarni rivojlantirishdagi ahamiyati haqida umumiy ma'lumot beradi.

Ijodiy uslubning xususiyatlari:

2.1. Kognitiv komponentlar:

Ijodiy uslub divergent fikrlash, ravonlik, moslashuvchanlik, o'ziga xoslik va noyob assotsiatsiyalar qilish qobiliyati kabi kognitiv jarayonlarni o'z ichiga oladi. Ushbu kognitiv komponentlar yangi g'oyalarni yaratishga yordam beradi.

2.2. Ta'sir qiluvchi komponentlar:

Ijodiy uslubga ta'sirchan omillar, jumladan, tajribaga ochiqlik, tavakkalchilikka moyillik, motivatsiya, qiziquvchanlik va ichki harakatchanlik ta'sir qiladi. Ushbu komponentlar insonning noan'anaviy g'oyalarni o'rganishga va ijodiy tavakkal qilishga tayyorligiga ta'sir qiladi.

2.3. Xulq-atvor komponentlari:

Ijodiy uslub shaxsning xulq-atvorida ham namoyon bo'ladi, ya'ni ular muayyan ijodiy usullarni afzal ko'radi, muammoni hal qilishda yondashuvlar va ifodalash usullari. Ushbu

xatti-harakatlarning namoyon bo'lishiga shaxsiy imtiyozlar, madaniy omillar va shaxsning ijodiy jarayoni ta'sir qiladi.

Ijodiy uslubni baholash:

3.1. O'z-o'zidan hisobot berish choralari:

Ijodiy uslubni baholash uchun odatda anketalar va inventarizatsiya kabi o'z-o'zidan hisobot berish usullari qo'llaniladi. Ushbu ko'rsatkichlar odamlarning ijodiy fikrlash jarayonlari, afzalliklari va tendentsiyalari haqidagi o'z-o'zini anglashlarini qamrab oladi.

3.2. Kuzatuv tadbirlari:

Kuzatish usullari real sharoitlarda shaxsning ijodiy xulq-atvorini tizimli kuzatish va baholashni o'z ichiga oladi. Ushbu chora-tadbirlar shaxsning haqiqiy ijodiy jarayoni va natijalarini tekshirish orqali uning ijodiy uslubi haqida qimmatli tushunchalarni beradi.

3.3. Samaradorlikka asoslangan chora-tadbirlar:

Faoliyatga asoslangan o'lchovlar ijodiy fikrlash qobiliyatlarini qo'llashni talab qiladigan topshiriqlar yoki testlar orqali shaxsning ijodiy uslubini baholaydi. Ushbu chora-tadbirlar ma'lum bir sohada original g'oyalarni yaratish, muammolarni hal qilish yoki ijodiy faoliyat bilan shug'ullanish qobiliyatini baholaydi.

Ijodiy uslubni tushunishning oqibatlar:

4.1. Ta'lim mazmuni:

Talabalarning ijodiy uslublarini tushunish ularning o'ziga xos ehtiyojlari va afzalliklariga mos keladigan o'quv amaliyotlarini xabardor qilishi mumkin. Turli ijodiy uslublarni tan olgan holda, o'qituvchilar ijodkorlikni rag'batlantiradigan, izlanishni rag'batlantiradigan va individual ijodiy rivojlanishni qo'llab-quvvatlaydigan o'quv muhiti va faoliyatini loyihalashtira oladi.

4.2. Tashkiliy kontekst:

Ish joyida turli xil ijodiy uslublarni tan olish va qadrlash innovatsiyalar madaniyatini rivojlantiradi va jamoa dinamikasini oshiradi. Tashkilotlar muammolarni hal qilishda turli yondashuvlarni rag'batlantiradigan, tavakkal qilishni qo'llab-quvvatlaydigan va psixologik xavfsizlik muhitini rivojlantiradigan, ijodiy mukammallik va samaradorlikni rag'batlantiradigan muhitni yaratishi mumkin.

4.3. Badiiy kontekst:

San'at va ijodiy sohalarda turli xil ijodiy uslublarni qadrlash badiiy ifodaning boyligi va rang-barangligiga hissa qo'shadi. O'ziga xos ijodiy uslublarga ega bo'lgan rassomlar o'ziga xos istiqbollarni keltirib chiqaradi, konventsionalarga qarshi chiqadi va badiiy amaliyotlar evolyutsiyasiga hissa qo'shadi.

Ijodiy uslubni tarbiyalash va rivojlantirish:

O'qituvchilar, tashkilotlar va badiiy jamoalar turli strategiyalar orqali ijodiy uslubni rivojlantirishi va rivojlantirishi mumkin. Bular tadqiqot va tajribalar uchun imkoniyatlarni taqdim etish, fanlararo hamkorlikni rag'batlantirish, o'sish tafakkurini rag'batlantirish,

murabbiylikni taklif qilish va individual ijodiy ifodani qo'llab-quvvatlovchi resurslarni taqdim etishni o'z ichiga olishi mumkin.

Albatta! Ijodiy uslub mavzusini batafsilroq tushunish uchun bir nechta qo'shimcha fikrlar mavjud:

Shaxsiy xususiyatlarning ta'siri:

Ijodiy uslubga shaxsning shaxsiy xususiyatlari ta'sir qiladi. Misol uchun, tajribaga ochiqligi yuqori bo'lgan shaxslar ko'proq turli va noan'anaviy ijodiy uslublarni namoyish etishga moyildirlar, vijdonliligi yuqori bo'lganlar esa ijodga yanada tizimli va intizomli yondashishi mumkin. Shaxsiy xususiyatlar va ijodiy uslub o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni tushunish shaxsning o'ziga xos ijodiy ifodasini shakllantiradigan omillar haqida tushuncha beradi.

Madaniy va ijtimoiy omillar:

Ijodiy uslubga madaniy va ijtimoiy omillar ham ta'sir ko'rsatadi. Turli madaniyatlar va jamiyatlar ma'lum ijodiy uslublarni boshqalarga qaraganda ko'proq qadrlashi va rag'batlantirishi mumkin. Madaniy me'yorlar, e'tiqodlar va badiiy an'analar ijodiy ishlarni ifodalash va qabul qilishni shakllantiradi. Ijodiy uslubga turli xil madaniy va ijtimoiy ta'sirlarni tan olish va qadrlash inklyuzivlikni rivojlantiradi va ijodkorlik nuqtai nazarini kengaytiradi.

Ijodiy uslubning dinamik tabiati:

Ijodiy uslub statik emas, lekin vaqt o'tishi bilan rivojlanishi va o'zgarishi mumkin. Shaxslar yangi tajriba, bilim va ko'nikmalarga ega bo'lgach, ularning ijodiy uslubi moslashishi va o'zgarishi mumkin. Ijodiy uslubning dinamik tabiatini qabul qilish odamlarga o'zlarining ijodiy ifodalarini doimiy ravishda o'rganish va takomillashtirish imkonini beradi.

Turli xillik va innovatsiyalar:

Turli xil ijodiy uslublarni tan olish va qabul qilish innovatsiyalarni rivojlantirish uchun zarurdir. Turli xil ijodiy uslublarga ega shaxslar hamkorlik qilganda, ular o'ziga xos istiqbollari, yondashuvlar va g'oyalarni birlashtiradi. Bu xilma-xillik ijodkorlikni rag'batlantiradi, g'oyalarning o'zaro changlanishini rag'batlantiradi va innovatsion echimlar va yutuqlarga olib keladi.

Qiyinchiliklar va chidamlilik:

Ijodiy uslub qiyinchiliklardan xoli emas. Noan'anaviy yoki kamroq asosiy ijodiy uslubga ega bo'lgan shaxslar qarshilik, tanqid yoki muayyan kontekstlarda qabul qilishda qiyinchiliklarga duch kelishlari mumkin. Biroq, chidamlilik va qat'iyatlikni rivojlantirish odamlarga o'zlarining ijodiy uslublariga sodiq qolishlari, to'siqlarni engib o'tishlari va tanlagan sohalariga mazmunli hissa qo'shishlari mumkin.

Axloqiy mulohazalar:

Ijodiy uslub ham axloqiy ahamiyatga ega. Ijodiy jarayonda qilingan tanlovlar, ishlab chiqarilgan mazmun, shaxs va jamiyatga ta'sirini hisobga olish kerak. Ijodiy ifodalar jamiyat normalari, qadriyatlariga qarshi chiqqanda yoki munozarali masalalarni ko'targanda axloqiy

dilemmalar paydo bo'lishi mumkin. Ijodiy uslubning axloqiy jihatlarini tushunish mas'uliyatli va ongli ijodkorlikni rag'batlantiradi.

Fanlararo aloqalar:

Ijodiy uslub intizom chegaralaridan oshib ketadi. Turli sohalardagi turli nuqtai nazarlar va bilimlarning integratsiyasi ijodiy ifodani boyitishi mumkin. Fanlararo hamkorlikni rag'batlantirish va bir-biriga bog'liq bo'lmagan ko'rinadigan sohalar o'rtasidagi aloqalarni o'rganish innovatsion va chegaralovchi ijodiy uslublarni rivojlantirishi mumkin.

Bir umrlik ta'lim va ijodiy uslub:

Ijodiy uslub insonning butun umri davomida rivojlanishi va rivojlanishi mumkin. Butun umr bo'yi ta'lim olish imkoniyatlari, yangi g'oyalar bilan tanishish va ijodiy faoliyat bilan doimiy shug'ullanish ijodiy uslubni rivojlantiradi va kengaytiradi. O'sish tafakkurini qabul qilish va uzluksiz o'rganishga sodiqlik ijodiy uslubning doimiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlaydi.

Xulosa:

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, ijodiy uslub ko'p qirrali va dinamik tushuncha bo'lib, ijodiy fikrlash va ifoda etishning kognitiv, ta'sirchan va xulq-atvor tomonlarini o'z ichiga oladi. Turli xil ijodiy uslublarni tushunish va qadrlash ta'lim, tashkilotlar va san'at uchun keng ta'sir ko'rsatadi. Shaxsiy xususiyatlar, madaniy omillar va ijtimoiy me'yorlarning ta'sirini tan olgan holda, shaxslar va jamoalar ijodkorlikni rivojlantirishi, innovatsiyalarni rag'batlantirishi va ijodiy ifoda boyligini qamrab olishi mumkin. Turli xil ijodiy uslublarni qabul qilish yanada jonli, inklyuziv va dinamik ijodiy landshaftga hissa qo'shadi. Ijodiy uslubning ko'p qirrali xususiyatini tushunish va tan olish turli sohalarda ijodkorlik, innovatsiya va mukammallikni rivojlantirish uchun juda muhimdir. Ijodiy uslubning kognitiv, ta'sirchan va xulq-atvor komponentlarini tan olish, uni tegishli usullar orqali baholash va turli ijodiy uslublarni qamrab olish orqali shaxslar va tashkilotlar ijodkorlik kuchidan ijobiy o'zgarishlarni amalga oshirish, murakkab muammolarni hal qilish, inson ifodasi va tushunishini yaxshilash uchun foydalanishlari mumkin. .

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdullaeva, Shoira Kh, et al. "Professional communication competence Psychologist." SPAST Abstracts 2.02 (2023).
2. Urishov, Shakir. "USING INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN TEACHING LATIN AND MEDICAL TERMINOLOGY." Academic International Conference on Multi-Disciplinary Studies and Education. Vol. 1. No. 19. 2023.
3. Urishov, Shakir. "EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL METHODS AND TOOLS IN THE LESSON." Innovative research in modern education 1.8 (2023): 93-95.
4. Urishov, Shakir. "DESIGNING PEDAGOGICAL SUBJECTS. A DYNAMIC APPROACH TO TEACHING METHODOLOGY." Академические исследования в современной науке 2.22 (2023): 48-51.

5. Urishov, Shakir Mamatalievich. "Biblical Guidelines for Educational Systems." *The Peerian Journal* 23 (2023): 15-17.
6. Urishov, Shakir. "IMPROVING THE TECHNOLOGY OF ORGANIZING INDEPENDENT EDUCATION OF STUDENTS THROUGH PEDAGOGICAL FACILITATION." *Академические исследования в современной науке* 2.22 (2023): 52-54.
7. Urishov, Shakir Mamatalievich. "The Role of Modern Pedagogical Technologies in the Development of the Science of Pedagogy." *Journal of Pedagogical Inventions and Practices* 25 (2023): 15-17.

